

street saints
santi di strada
straatheiligen

Maarten van Noort

venice
venezia
venetië

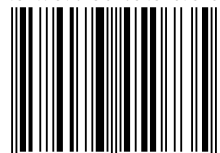
SCRIPTUM
ART
BOOKS

Straatheiligen van Venetië is een bijzonder fotoboek. Maarten van Noort fotografeerde alle straatkapellen van Venetië. Hij vond ze op verlaten pleinen, in stille straten en duistere onderdoorgangen. De ruim honderd mooiste kregen in het boek een eigen pagina, nog eens bijna honderd andere zijn in klein formaat afgebeeld. In een inleidend essay wordt het fenomeen cultuurhistorisch geduid. Daarnaast is het boek ook een unieke wandelgids voor een wandeling door de stad. Met behulp van de in het boek opgenomen plattegronden en twee QR-codes kan de wandelaar zelf op zoek naar de straatheiligen en ervaren dat het authentieke Venetië nog altijd bestaat.

Street Saints of Venice is a remarkable photo book. Maarten van Noort photographed all the street shrines of Venice. He found them in deserted squares, in silent streets, and dark underpasses. Over a hundred of the most beautiful ones were given their own page in the book, while nearly another hundred more are illustrated in small format. An introductory essay provides a cultural-historical interpretation of the phenomenon. The book also serves as a unique walking guide for a stroll through the city. Using the included maps and two QR codes, walkers can search for the street saints themselves and experience that authentic Venice still exists.

Santi di strada di Venezia è un libro fotografico straordinario. Maarten van Noort ha fotografato tutte le edicole votive di Venezia. Le ha trovate in piazze deserte, strade silenziose e sottoporteghi bui. Oltre cento delle più belle hanno una pagina dedicata nel libro, e quasi altre cento sono raffigurate in miniatura. Un saggio introduttivo fornisce un'interpretazione storico-culturale del fenomeno. Il libro funge anche da guida unica per una passeggiata attraverso la città. Utilizzando le mappe incluse e due codici QR, i visitatori possono cercare personalmente i santi di strada e scoprire che la Venezia autentica esiste ancora.

ISBN 978-90-8345-073-5

9 789083 450735 >

---

straatheiligen • street saints • santi di strada

© Maarten van Noort 2026
Scriptum Art Books

gevelkapellen in Venetië

Wie de toeristische routes volgt, ziet ze wellicht terloops bij het oversteken van een drukke brug of bij toeval in een winkelstraat, maar wie die routes verlaat en bereid is er al dwalend naar op zoek te gaan, komt ze werkelijk overal tegen. Ze hangen aan verweerde gevels of vormen een nis in gepleisterde muren, ze bevinden zich hoog aan de wand of juist op ooghoogte. Ze zijn aanwezig op verlaten pleinen, in stille straten en duistere onderdoorgangen, ze verrassen je aan de rand van het water of in een doodlopende steeg. Het zijn er honderden en geen twee zijn er hetzelfde.

wall shrines in Venice

You may see them in passing as you follow the tourist routes – when crossing a busy bridge or by chance in a shopping street – but those who leave the beaten path and are prepared to wander in search of them will find them everywhere. They hang from weathered facades or are niches in plastered walls. They may be high up on the wall or at eye level. They turn up in deserted squares, in silent streets and dark underpasses; they catch you by surprise at the water's edge or in a dead-end alley. There are hundreds of them and no two are the same.

le edicole votive di Venezia

Chi segue i percorsi turistici le nota appena nell'attraversare un ponte affollato o passeggiando in una via di negozi, ma chi esce da quegli itinerari e ha voglia di perdersi alla loro scoperta le incontra letteralmente in ogni angolo della città. Su facciate consunte o sotto forma di nicchie su muri intonacati, in alto o proprio all'altezza degli occhi, si trovano in piazze deserte, strade silenziose e sotoporteghi bui, sorprendono il passante sul bordo dell'acqua o in un vicolo cieco. Sono centinaia, e non ce n'è una uguale a un'altra.

images a & b: Shrine, Christ with the Sacred Heart. Before the restoration (2020) and after (2024)

inleiding • introduction • introduzione

In elke oude stad bepaalt het heden hoe het verleden ervaren wordt.

Historische architectuur contrasteert met moderne hoogbouw, een uitzonderlijk monument staat aan een druk kruispunt, een oude straat bestaat voor de helft uit nieuwbouw, en gemotoriseerd verkeer domineert het ooit rustige straatbeeld. Zo frustreert de moderne tijd de beleving van wat er vroeger was.

In Venetië is dat alles nauwelijks aan de orde. De kanalen zijn voor het vervoer, met als consequentie dat de bezoeker als voetganger zijn eigen volstrekt unieke domein heeft, en bovendien binnen een gaaf bewaard gebleven historische locatie. Kortom, Venetië biedt de bezoeker geen gefragmenteerde ervaring van de geschiedenis, maar dompelt zijn gasten onder in een wereld waar de sporen van het verleden overal zichtbaar zijn.

In all old cities, the present determines how the past is perceived.

Historical architecture counterpoints modern high-rises, an exceptional listed building can stand at a busy crossroads, half of an old street consists of new buildings and vehicular traffic dominates once quiet street scenes. Modernity thus frustrates your attempts to imagine how the city used to be.

In Venice, none of that is an issue. Because the canals are used for transport, the visitors on foot have their own completely unique domain that is moreover set within a perfectly preserved historic location. In short, rather than offering visitors a fragmented experience of history, Venice immerses its guests in a world where traces of the past are visible everywhere. Any random square in Venice bears witness to the city's history just as much

In tutte le città storiche il presente condiziona il modo in cui viene vissuto il passato.

Architetture antiche si contrappongono a moderni grattacieli, un magnifico monumento spunta in un incrocio congestionato dal traffico, una vecchia strada è fiancheggiata per metà da costruzioni nuovissime, i veicoli a motore soffocano gli spazi un tempo silenziosi. Così la modernità ostacola la percezione di ciò che c'era prima.

A Venezia tutto questo si avverte appena. Per i trasporti ci sono i canali, e chi si muove a piedi ha il suo spazio esclusivo in un contesto storico che si è mantenuto intatto. Venezia non offre un'esperienza frammentata della storia ma immerge il visitatore in un mondo dove le tracce del passato sono visibili ovunque. Una piazza qualunque è una testimonianza storica non da meno dei tanti monumenti. In questo senso, a Venezia, praticamente

Een willekeurig plein in Venetië getuigt evengoed van de geschiedenis van de stad als de talloze monumenten. In die zin is in Venetië bijna elke plek bijzonder. Helaas staat daar tegenover dat de bezoeker nauwelijks meer wordt geconfronteerd met hoe de stad oorspronkelijk heeft gefunctioneerd. Omdat zoveel bewoners Venetië hebben verlaten is er van een plaats waar gewoond, gewerkt en geleefd wordt eigenlijk geen sprake meer. Onontkoombaar lijkt de weinig verheffende conclusie dat Venetië gaandeweg het karakter heeft gekregen van een openluchtmuseum voor de massatoerist. Wat er rest van het verleden is weliswaar een bijna complete historische stad, maar ook een stad die nog slechts fungeert als fraai decor voor de fotograferende toeristen.

Deze constatering is echter niet in elk opzicht gerechtvaardigd. Wie de blik richt op de vele gevelkapellen die de stad telt, weet dat Venetië nog altijd meer is dan een openluchtmuseum. Een kennismaking met een van de ruim vijfhonderd exemplaren is vaak ook een confrontatie met het authentieke Venetië.¹⁾ In die zin zijn ze de uitzondering op wat hierboven is gezegd. Juist de gevelkapellen zijn voor veel van de overgebleven inwoners nog steeds relevant. Ze zien ze niet als religieuze artefacten uit een voorbijgane tijd, maar beschouwen ze veeleer als een wezenlijk aspect van het wonen in de stad. Ze worden dan ook goed onderhouden en waar nodig opgeknapt. Verwaarloosd ogen ze hooguit in het toeristische centrum. Maar daarbuiten krijgt niet zelden de omlijsting een schilderbeurt of de omringende muur een nieuwe stuclaag. Zijn ze van bijzondere historische waarde, dan worden ze vakkundig gerestaureerd (afb. a, b, c & p.60). Maar meer nog dan het onderhoud geven de zo vaak aanwezige bloemen en planten blijk van de aandacht die de Venetianen hun heiligen geven. Regelmatig worden de bloemen verversed en de plantjes verzorgd. En als er soms plastic bloemen zijn geplaatst, worden deze direct vervangen als buurtbewoners zien dat ze wat stoffig zijn geworden.

image c: Shrine, Saint Anthony of Padua, Sotoportego del Magazen, Cannaregio. Undergoing restoration.

1) In het in 1987 verschenen standaardwerk *I 'capitelli' di Venezia* wordt een aantal van 510 genoemd. Dit geldt alleen kapellen die voorkomen in Venetië zelf. Dit boek bevat ook voorbeelden uit Giudecca, Murano en Burano. Fiorenzo S. Culman en Pietro Fabbian, *I 'CAPITELLI' di VENEZIA*, Edizioni Helvetia 1987.

1) The standard work *I 'capitelli' di Venezia*, published in 1987, gives the number as 510. This only applies to the shrines that occur in Venice itself. This book also contains examples from Giudecca, Murano and Burano. Fiorenzo S. Culman and Pietro Fabbian, *I 'CAPITELLI' di VENEZIA*, Edizioni Helvetia 1987.

1) Il volume di riferimento *I 'capitelli' di Venezia*, uscito nel 1987, ne riporta 510, cifra che riguarda soltanto le edicole che si trovano a Venezia. Il presente volume comprende anche esempi della Giudecca, di Murano e di Burano. Fiorenzo S. Cuman e Pietro Fabbian, *I 'CAPITELLI' di VENEZIA*, Edizioni Helvetia 1987.

as its many heritage buildings. In that sense, almost every place in Venice is special. Conversely, unfortunately enough, visitors hardly see anything of how the city originally functioned. So many Venetian residents have left that it is no longer a place where people live, work and play. The inevitable and somewhat unedifying conclusion seems to be that Venice has gradually taken on the traits of an open-air museum for mass tourism. What remains of the past is indeed an almost intact historic city, yet also one that serves merely as a beautiful backdrop for tourist snaps.

That observation is not justified in every respect, though.

Anyone who looks at the many wall shrines in the city knows that Venice is still more than an open-air museum. An encounter with one of them (there are over five hundred examples) often also brings you face to face with the authentic Venice.¹⁾ In this sense, they are an exception to what was stated above. The wall shrines - or street shrines if you prefer - are still highly relevant to many of the remaining inhabitants. They do not see them as the religious artefacts of a bygone age but more as an essential aspect of living in the city. So they are properly maintained and get restored when necessary. You may occasionally see a neglected-looking shrine in the central tourist area, but that is all. Outside the centre, it is not unusual for the frame to be painted or the surrounding wall to be given a new coat of plaster. If they are of special historical value, they are restored by experts (*images a, b, c & p.60*).

Even more than the careful maintenance, the flowers and plants that are so often present bear witness to the veneration of the Venetians for their saints. Fresh flowers are placed regularly and the plants are taken care of. Plastic flowers may sometimes be used, but even they are immediately replaced when local residents see that they have become a little dusty. So, in their own modest way, many of the shrines show how Venice has kept the past alive.

ogni angolo è straordinario. Per contro, il visitatore non trova quasi più niente di come la città funzionava in origine. Tanti residenti sono andati via, sicché non si può più parlare di una città dove si abita, si lavora, si vive; e sembra inevitabile la poco confortante conclusione che, poco a poco, Venezia si è trasformata in un museo a cielo aperto per il turismo di massa. Del passato resterà pure un nucleo storico intatto, ma che ormai serve solo da sfondo per le fotografie dei turisti.

Eppure questa constatazione non è giustificata fino in fondo. Chi rivolga lo sguardo alle sue molte edicole votive, si rende conto che ancora oggi Venezia è più di un museo a cielo aperto: scoprirne una delle circa cinquecento di cui la città è disseminata, significa confrontarsi con la Venezia più autentica.¹⁾ In questo senso i capitèli, come si chiamano qui le edicole votive, rappresentano l'eccezione a quanto detto sopra e sono tuttora importanti per molti degli abitanti rimasti: non semplici manufatti religiosi appartenenti al passato ma un aspetto essenziale della vita di ogni giorno. Per questo le edicole sono ben tenute e, quando necessario, rimesse a nuovo; se qualcuna appare trascurata, è all'interno del circuito turistico. Fuori di quello, non è raro che si ridipinga una cornice o si rinfreschi l'intonaco del muro intorno; e se l'edicola ha un valore storico particolare, intervengono i restauratori professionisti (*ill. a, b, c & p.60*). Ma, più della manutenzione, a dimostrare l'attenzione che i veneziani rivolgono alle loro edicole votive sono i fiori e le piante che spesso le ornano. I fiori vengono rinnovati regolarmente, le piante accudite. E se qualche volta sono di plastica, gli abitanti del sestiere li cambiano appena si accorgono che hanno accumulato un po' di polvere. Così molti capitèli portano un'umile testimonianza di come, a Venezia, il passato si mantiene vivo.

A dare un'idea di quanto la città si è conservata intatta in molte sue parti sono le numerose vedute realizzate nel corso

image i: Bernardo Bellotto, *View of the Grand Canal*, oil on canvas, 59,3 x 94,9 cm, c. 1741. Fitzwilliam Museum, Cambridge, UK.

RIFONDAZIONE
COMUNISTA
SEZ. 7 MARTIRI

2063 A

Op de plattegronden van Venetië, Giudecca, Murano en Burano staat van elke gevelkapel op de pagina's 29 tot en met 148 de exacte locatie aangegeven. Scan je de QR-code op de pagina, dan zie je die locatie op Google Maps.

Bezoek ze allemaal en maak een unieke stadswandeling.

The maps of Venice, Giudecca, Murano and Burano show the exact location of each street shrine on pages 29 through 148. Scan the QR code on the page to view the location on Google Maps. Visit them all and enjoy a unique walk through the city.

Le mappe di Venezia, Giudecca, Murano e Burano mostrano la posizione esatta di ogni edicola votiva da pagina 29 a pagina 148. Scansiona il codice QR sulla pagina per visualizzarne la posizione su Google Maps. Visitatele tutte e godetevi una passeggiata unica attraverso la città.

the **numbers** on the maps refer to page numbers,
the **dots** refer to the locations of wall shrines

scan the **qr-code** for the corresponding google-map
(**please note**: Burano has its own qr-code, see p. 160)

A

B

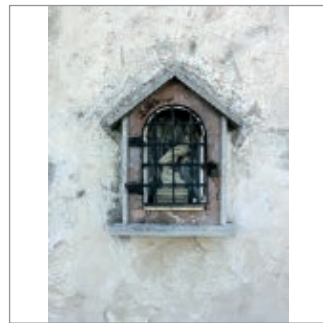
D

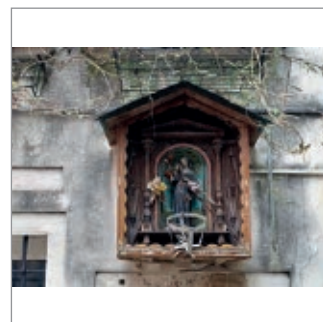
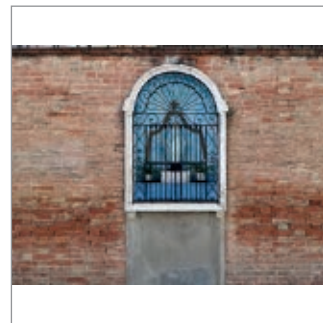
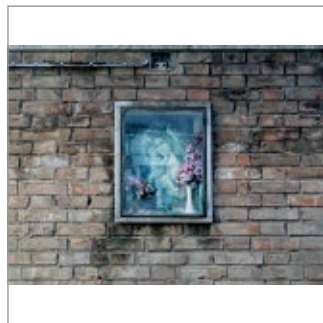
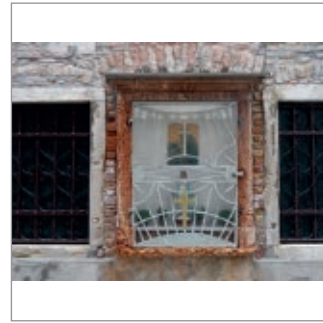

---

aanvullende foto's • **additional pictures** • **foto aggiuntive** >

colophon

concept and introduction

Maarten van Noort

translation introduction

Maria Cristina Coldagelli, Dutch – Italian

Mike Wilkinson, Dutch – English

interview

Maureen Versprille

photography

Maarten van Noort

photo editing and portrait of the author

Marc de Groot

graphic design, including maps

Hille Pijlman, letterandimage.nl

publisher

Scriptum Art Books, The Hague, **Martijn van Dansik**

scriptumart.nl • ISBN 978-90-8345-073-5

print

Printer Trento, Italy

©2026 Maarten van Noort, Martijn van Dansik, Scriptum Art Books
All rights reserved. No part of this publication may be reproduced,
stored in a database or retrieval system, or published in any form
or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording
or otherwise, without the prior written permission of the publisher.

